

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๐/๒๕๕๓

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณี นายอนันต์ ศวัสตนานนท์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒

ด้วยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีคำร้องลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณี นายอนันต์ ศวัสตนานนท์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ฯลฯ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒

ได้ความตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งมาว่า นายอนันต์ ศวัสตนานนท์ ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๕๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องจึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๖) และออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ พร้อมกับการออกจากตำแหน่งของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ผู้สั่งแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ (๔)

ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็น ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๖) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ตามคำสั่งแต่งตั้งของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีผลบังคับ (วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐) และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ดังนั้นในวันที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีผลใช้บังคับ ผู้ถูกร้องจึงยังคงดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอยู่ ผู้ถูกร้องจึงเป็น ข้าราชการการเมืองอื่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๕) และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะพร้อมเอกสารประกอบเพื่อพิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้ง

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วยต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ ภายในกำหนดเวลาตาม มาตรา ๒๕๒ (๑) (๒) และวรรคสอง

เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ถูกร้องยังดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอื่นในวันที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีผลบังคับ (วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐) ดังนั้นจึงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า ผู้ถูกร้องได้เข้ารับตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา ๒๕๒ (๑) ตั้งแต่เมื่อใด

ปัญหาข้อนี้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้วินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๑๗ วรรคแรก ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลได้บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีความหมายว่า คณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นคณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป ดังนั้นจึงต้องถือว่าผู้ถูกร้องซึ่ง พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้แต่งตั้งในขณะใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ถูกยกเลิกไปยังคงดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันอยู่ต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง กรณีเช่นนี้ การเข้ารับตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันตามมาตรา ๒๕๒ (๑) จึงต้องถือว่า เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีผลใช้บังคับ

ข้อเท็จจริงได้ความต่อไปว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งข้าราชการการเมือง เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ พร้อมกับ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ผู้สั่งแต่งตั้งผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ ฯลฯ ภายในระยะเวลาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๒ (๑) (๒) และวรรคสอง ดังต่อไปนี้

- (๑) ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง คือยื่นภายในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
- (๒) ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง คือยื่นภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐
- (๓) ยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี คือยื่นภายในวันที่

๖ ธันวาคม ๒๕๕๑

โดยศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจวินิจฉัยหรือตีความเป็นอย่างอื่นให้ขัดหรือแย้งกับการวินิจฉัยหรือตีความของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นอันยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบบัญชีซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา ฯลฯ ภายในกำหนดเวลาข้างต้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ (๑) (๒) และวรรคสอง แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

ปัญหาจึงมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ ฯลฯ ตามหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๑ หรือไม่

ประการแรก ผู้ถูกร้องอ้างว่า ขณะที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ยังใช้บังคับรัฐธรรมนูญฉบับที่ถูกยกเลิกไป ซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ผู้ถูกร้องจึงเชื่อโดยสุจริตว่าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในขณะที่ใช้รัฐธรรมนูญฉบับก่อน เมื่อพ้นจากตำแหน่งจึงไม่จำเป็นต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ข้ออ้างของผู้ถูกร้องดังกล่าวฟังไม่ขึ้น โดยเหตุผลที่ได้วินิจฉัยไว้ข้างต้นแล้วจึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ประการที่สอง ผู้ถูกร้องอ้างว่า เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ผู้ถูกร้องไม่เคยไปทำงานที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เนื่องจากได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจและตั้งถิ่นฐานที่อยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และถูกกำหนดให้มีหน้าที่ช่วยประสานงานและช่วยเหลือให้เกิดการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ข้ออ้างของผู้ถูกร้องข้อนี้ไม่อาจรับฟังหักล้างหน้าที่ของผู้ถูกร้องตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ จึงฟังไม่ขึ้นเช่นเดียวกัน

ข้อเท็จจริงได้ความจากผู้ถูกร้องว่า ผู้ถูกร้องเคยได้รับหนังสือเตือนจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อย่างน้อย ๒ ครั้ง และเคยปรึกษาเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ฯ แล้วได้ทราบว่า หากไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบจะดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้ห้าปี ซึ่งผู้ถูกร้องก็ยอมรับว่า ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด และขณะถึงกำหนดเวลาต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบผู้ถูกร้องก็มีได้อยู่ในประเทศไทย

พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ ตามคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

นายปรีชา เถลิมวณิชย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ